

Бирка Маріан

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри диференціальних рівнянь,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича,
Чернівці, Україна
m.byrka@chnu.edu.ua

Олеся Чепишко

вчитель вищої категорія, старший вчитель,
вчитель математики,
Кам'янський ліцей Кам'янської територіальної громади Чернівецького району
Чернівецької області
Чернівці, Україна
chepyshkoolesia@gmail.com

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ: ОНЛАЙН СПІЛЬНОТА ВЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ І МАТЕМАТИКИ

Донедавна інституції післядипломної педагогічної освіти переважно забезпечували взаємодію керівних і педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти в очній формі на курсах підвищення кваліфікації, семінарах, конференціях, нарадах тощо. Проте глобальна пандемія та військові дії Росії проти України актуалізували потребу в онлайн форматі взаємодії з педагогічною громадськістю. На щастя, онлайн взаємодія у рамках післядипломної педагогічної освіти на сьогодні досить легко реалізована завдяки активному розвитку глобальної комп'ютерної мережі Інтернет та появи нових мережевих технологій.

На наше переконання, сьогодні може бути досить легко забезпечити своєчасний безперервний професійний розвиток вчителів будь-якого фаху, особливо вчителів інформатики і математики як тих хто вже володіє належним рівнем ІКТ-компетентності, шляхом створення онлайн спільноти.

Ідея створення он-лайн спільноти вчителів інформатики і математики є спробою об'єднати два різні феномени: *педагогічну майстерність особистості*, яка базується на спеціальних педагогічних знаннях, і *спільноту*, яка заснована на турботі, підтримці та взаємній відповідальності всередині групи.

У перекладі з англійської мови *поняття «спільнота»* – «community» визначається як «спільна участь у якомусь процесі або володіння чимось» [2, с. 66]. Наприклад, «соціальна спільнота» – це реально існуюча сукупності індивідів, яка характеризується відносною цілісністю, має певний кількісний склад, достатньо міцні зв'язки, виконує ту чи іншу спільну справу, а кожен її учасник є самостійним суб'єктом соціальних дій.

Поняття «віртуальна спільнота» введено Говардом Рейнгольдом (Howard Rheingold) в 1993 році в книзі «Virtual Community» [5]. Автор визначає віртуальну спільноту як соціальну агрегацію, що виникає у Інтернеті коли достатня кількість людей протягом тривалого часу беруть участь у публічних дискусіях, випробовуючи людські емоції, необхідні для формування павутини особистісних взаємин у кіберпросторі. При цьому, *поняття «кіберпростір»* ним розуміється як цифровий світ, фізична інфраструктура, яка створена комп'ютерними мережами, тобто Інтернет [5, с. 35-40].

Отже, головними характеристиками онлайн спільноти вчителів інформатики і математики є спілкування та взаємодія між її учасниками через глобальну мережу Інтернет за рахунок широкого використання інформаційних технологій та цифрових засобів.

Підсумовуючи викладене визначимо *поняття «онлайн спільнота вчителів інформатики і математики»* як соціальне професійне об'єднання, що уявляє собою сукупність педагогів інформатики і математики, які мають спільні інтереси, прагнення і цілі та здійснюють відкрите обговорення проблем та обміну досвідом за фахом, контакти яких опосередковуються сервісами та ресурсами глобальної комп'ютерної мережі Інтернет.

При цьому, як зазначає І. Малицька, *основними завданнями* онлайн спільноти вчителів інформатики і математики можуть бути наступні:

- теоретичне вивчення та практичне освоєння сучасних освітніх технологій;
- проведення тематичних консультацій;
- методична підтримка та професійний розвиток вчителів інформатики і математики;
- обмін інформацією з методики викладання інформатики і математики, презентація та обговорення передового педагогічного досвіду, поширення успішних педагогічних практик;
- можливість спілкування вчителів інформатики і математики з метою обговорення нагальних педагогічних проблем, актуальних питань освіти;
- спільна розробка методичних навчальних матеріалів, програм, рекомендацій та їх експериментальна перевірка в педагогічній практиці;
- створення єдиного інформаційного простору, доступного для кожного учасника спільноти та інші [4, с. 32].

Вчена С. Литвинова до *переваг* такої предметної спільноти відносить:

- відсутність психологічних і географічних бар'єрів комунікації;
- інтерактивний характер взаємодії членів, які можуть ефективно обмінюватися корисною і цікавою інформацією;
- можливість самопрезентації і самореалізації вчителів;
- неформальну структуру спілкування [3, с. 40].

Крім цього, участь у роботі онлайн спільноти вчителів інформатики і математики дасть змогу виявити нові можливості використання традиційних та інноваційних освітніх технологій у викладанні інформатики і математики; сприятиме взаємодії з колегами-однодумцями; дасть можливість отримувати визнання колег; отримати допомогу від педагогів з інших закладів освіти; відкриє доступ до бібліотеки методичних матеріалів; допоможе у збагаченні новими ідеями; сприятиме натхненню для подальшого пошуку і експериментів [1, с. 240].

Таким чином, завдяки створенню і використанню онлайн спільноти вчителів інформатики і математики насамперед виникає можливість підвищення їх мотивації до професійного розвитку, яка потім відіб'ється на підвищенні рівня навчальних досягнень учнів з інформатики і математики.

Крім цього, участь у роботі такої спільноти дозволяє вчителям інформатики і математики, які живуть у різних куточках міста, країни, області, району, спілкуватися один з одним, вирішувати професійні питання та підвищувати рівень власної педагогічної майстерності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Бирка М. Ф. Теорія та практика професійного розвитку вчителів природничо-математичних дисциплін у післядипломній освіті: монографія. Чернівці: Технодрук, 2015. 440 с.
2. Войцях Т. В. Віртуальна спільнота як інноваційний освітній простір післядипломної освіти. *Досвід професійного саморозвитку педагогічного працівника на основі використання інформаційно-комунікаційних технологій та потенційних можливостей мережі Інтернет*: Матеріали Всеукраїнської з міжнародною участю науково-практичної Інтернет-конференції. Черкаси: Вид-во ОІПОПП, 2013. С. 65-11.
3. Литвинова С. Г. Віртуальні предметні спільноти. *Інформаційно-комунікаційні технології в освіті: досвід, інновації, технічне забезпечення* : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції. Суми : РВВ СОІППО, 2012. С. 39-42.
4. Малицька І. Д. Феномен віртуальних освітніх спільнот у системах освіти зарубіжних країн: підходи до визначення поняття. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2013. Т. 38. № 6. С. 29-40.
5. Rheingold H. The Virtual Community: Homesteading on the Electronic Frontier. MIT Press, 2000. 450 p.